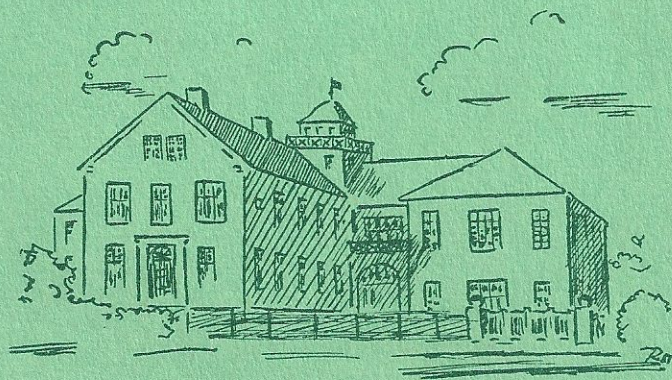

RYOMGÅRD REALSKOLES ELEVFORENING

Årsskrift 1958

RYOMGÅRD REALSKOLES ELEVFORENING

Årsskrift 1958

Redigeret af
ANTON ERIKSEN

Kolind Bogtrykkeri

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Erik Munch: Translokationstale	3
Carsten Gotfredsen: En spøgelseshistorie	8
Erik Munch: Hr. Magnusson fylder 80	16
Erik Munch: En fyrretyveårsdag	19
Erik Munch: Til en mismodig	21
Tysklandsturen 1958	22
Erik Munch: Jubilarer	30
Sommerfest – efterårsfest	33
Erik Munch: Digte	35
Af skolens dagbog	36
Personalia	38
Gaver og legater	40
Nye medlemmer	40
Alle valg var genvalg	42
Regnskab	43

TALE ved translokationen

tirsdag den 24. juni 1958

MAN hører ofte mennesker sige om en eller anden: »Så, nu kom han eller hun i havn. Nu fandt vedkommende da endelig den plads i tilværelsen, som han eller hun har ønsket sig. Nu er vedkommende forsørget«. Man kan godt sige sådan noget, når man gør det i bevidstheden om, at vedkommende ikke går ind til noget urokkeligt, men er klar over, at »varig er for alt og alle kun forandrings faste lov«, for er man ikke klar over det, så kender man ikke tilværelsen. Det urokkelige - det varige - går man først ind til den dag, man dør.

Jeg var for mange år siden til fest hos en familie, jeg kender. Det var et bryllup, der blev fejret, og det var jo en stor begivenhed. Brudens fader, som var en gammel, livsklog mand, holdt ved denne lejlighed en tale — som rimeligt var — i hvilken han skarpt betonedes, at begivenheden, der blev fejret, var et *skifte* — et skifte i to menneskers tilværelse; og det var jo netop rigtigt.

Menneskene må gøre sig klart, at livet fortsat består af skifter. De kan være gode, og de kan være dårlige — behagelige eller ubehagelige — men de kommer.

Den mand eller kvinde, der tror, han eller hun er sikker, sådan som vedkommende nu sidder i det, selv om alt synes såre godt, kender ikke tilværelsen, men bygger deres hus på sand, og livets storme vil vælte det. Der er mange mennesker, der både har nået videre, end nogen af jer vil nå, og som har været større end nogen af os, der er forsamlede her, som ikke har villet anerkende livets skifter, men bittært har måttet erkende dem. Babelstårnet fra det gamle testamente bygges der stadigt på; men ingen når at få det færdigt. »Med sejr fra Moskva til Cartagena han dør dog ensomt på St. Helena«.

I står nu alle — I halvfjerdsindstyve, som sidder foran mig — over for et af de første skifter i jeres tilværelse. I har tidligere op-

levet et skifte — måske større end det skifte, I nu oplever. Det var dengang, I gjorde jeres entre i Ryomgård realskole; men da var I så små, at I ikke tænkte videre over det. Det gjorde derimod jeres forældre. Det skifte, I nu går ind til, sker for jeres vedkommende mere bevidst. I tager nu selv fuldt ud del i det. Jeres barndoms skolegang er forbi. Det bliver anderledes, når I nu efter sommerferien skal møde på et kontor, på en højere læreanstalt, i en butik eller et andet sted. Det bliver forhåbentlig bedre; men det bliver i hvert fald anderledes. Der er for alvor indtrådt et skifte.

I har ganske vist jeres eksamen, og I har derfor nogen grund til at tro, at I møder skiftet vel rustede, og den tro skal I holde fast ved, for den er rigtig; men derfor er alligevel det hele anderledes, og det kan godt være lidt vanskeligt at komme ind i forholdene — at få sig tilpasset, som man siger.

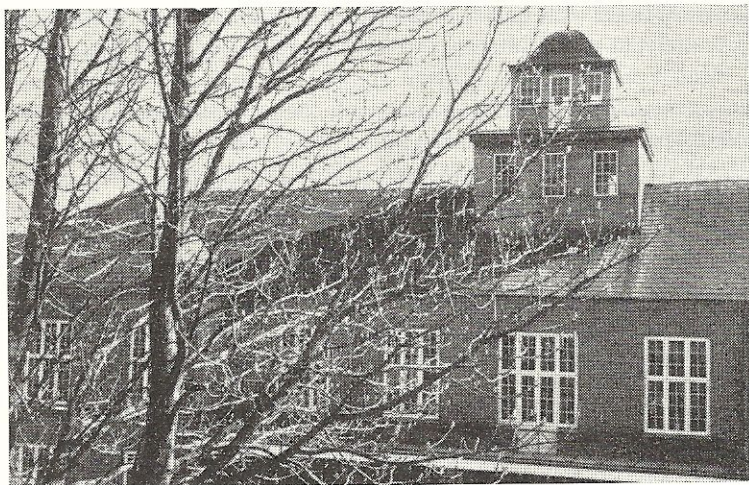
Det ville, hvis det stod i min magt at hjælpe jer, være mig såre kært; men det er ikke sikkert, at det ville være rigtigt, for der er nu engang ting her i verden, som man selv skal gøre, og det er ikke nogen dårlig lærdom, man får ud af selv at klare et skifte. Der kommer jo i livet flere af dem. Men jeg kan jo nok give jer et råd — eller noget i den retning. Det kan undertiden hjælpe — mest i forholdet til andre mennesker — og det er jo gerne der, det kniber.

Mit råd er: *Søg at forstå andre mennesker; studér dem; søg at blive klar over deres karakter eller, hvis det er for meget; over deres form — deres motiver.* Det er såmænd ikke så vanskeligt. Den side, mennesker vender ud mod samfundet, er såmænd ikke så sammensat; men den er forskellig for hvert enkelt menneske, ligesom bladene i skoven er forskellige.

Man hører ofte mennesker sige om en eller anden: »Ham kan jeg ikke lide«. Spørger man så vedkommende, hvorfor han ikke kan det — om det ulykkelige mennesker har fornærmet ham, svares der ofte: »Nej, men han gør et dårligt indtryk på mig«.

Er det stakkels menneske, som ikke har fundet nåde for ens øjne, en fuldkommen ligeegyldig person, som man ikke skal have noget at gøre med, ja, så kan man jo lade være at søge hans selskab; så kommer begge parter jo nok over det. Anderledes stiller sagen sig, hvis mennesket netop er en, man skal omgås — måske en arbejdsfælle — ja en overordnet. Så bliver sagen jo alvorligere, og følgerne kan i mange tilfælde blive ubehagelige.

Det er i sådant et tilfælde, man skal søge at komme til at forstå mennesket. Er vedkommende en skrubbet — og det kan jo ske —

Forår

Foto: K. Basse Kristensen

ja, så er sagen uheldig; men jeg kan ud fra egen erfaring fortælle jer, at i de allerfleste tilfælde er vedkommende ikke en skrubbet. Han har måske en form — en fremtræden, man ikke er vant til; men i virkeligheden er han hverken værre eller bedre end én selv. Har man så opdaget det, og man skal arbejde med ham, ja så er man ikke mere dum, end at man søger at forson sig med hans form — at vænne sig til ham, for det kan jo i alle tilfælde betale sig. Man vil nemlig opdage, at samarbejdet så vil gå lettere, og man vil komme til det resultat, at han trods sine særheder er meget flink.

Der kan indvendes, at han, mennesket, om hvem vi taler, har lige så stor pligt til at forstå mig, som jeg har til at forstå ham, og det er selvfølgelig rigtigt; det har han; men hvis han er klar over sin pligt og forstår dens betydning, vil han også komme én i møde; men det er jo ikke sikkert, at nogen har fortalt ham om den leveregel, og det kan godt være bittert at erfare sig til den, hvilket mange må. Derfor skal man, hvis man på det punkt er den klogeste, ikke være bange for at gøre det første skridt — ihukommende, at den største tilsyneladende ofte er den mindste. Man skal også tænke på, at man skylder sig selv at tage livet praktisk.

Jeg indrømmer, at der er mennesker, som er meget vanskelige at have med at gøre, og man må kun håbe, at man sjældent møder dem. Det er de tankeløse, jeg tænker på — fæhovederne, som de populært

kaldes. Møder man dem på sin vej, så er man uheldig, og så er der ikke andet at gøre end at tage skraldet, for skrald bliver der.

Man kan nemlig ikke værge sig imod dem, for de ser ud som andre mennesker; de er på ingen måde dumme, men tankeløse indtil det forfærdelige. Den eneste måde, jeg kan vise jer et sådant fæhoved på, er ved at fortælle en begivenhed i Olav den Helliges historie. Kong Olav havde jo sine spektakler med de norske høvdinge. De var nemlig ikke så nemme at have med at gøre, og navnlig var Erling Skjalgsson fra Sole en mand, man helst skulle holde sig gode venner med. Det var ham, som sejlede forrest i Olav Trygvesens flåde ved Svold, og som man lod sejle forbi, fordi man var klar over, at det var bedst, at han manglede i kongens flåde, når denne skulle angribes.

Nu havde Olav den Hellige — eller Digre, som han på det tidspunkt kaldtes — stridigheder med ham, og det gik så vidt, at Erling sluttede sig til kongens fjender. Erling blev imidlertid slået og stod nu som en overvundet mand på sit skib, da kongen kom om bord med sit følge. I kongens følge befandt der sig en hirdmand ved navn Aslak. Han var en dygtig og fremtrædende mand; men han var desværre et fæhoved, og det viste han grundigt.

Kong Olav var jo klar over, at det betød noget at vinde en mand som Erling, og derfor sagde han: »Vil du være min mand og slutte fred med mig, Erling?« — »Det vil jeg,« sagde Erling og tog hjelmen af og lagde sine våben foran sig. Olav så på ham og syntes, at Erling just ikke så nedtrykt ud. Det fik kongen til at prikke ham i kinden med sin økse, idet han sagde: »Mærkes skal dog drotsvigere«. Det var en hån, og Erling blev blodrød og gjorde en bevægelse, som Aslak misforstod, hvorpå han optrådte som det fæhoved, han var, og kløvede Erlings hoved. Kong Olav blev rædselsslagen. »Tåbe — der huggede du Norge af min hånd,« skreg han, og det kom til at passe. Aslak — fæhovedet — som havde udført den tankeløse gerning, ja han kunne jo nu godt se og forstå den forfærdelige brøler, han havde gjort sig skyldig i; men nu var det jo for sent.

Ja, Gud bevare os for fæhovederne og for selv at blive et sådant, for det kan jo endelig godt lade sig gøre, hvis man ikke tager sig i agt.

Men lad mig nu resumere, hvad jeg har sagt.

For det første: Lyder I mit råd, vil I blandt kammerater komme til at slutte jer til dem, I kan med. I bliver med andre ord i stand til at sortere jeres venner, og det er meget vigtigt. Mangen en ung er

gået ned på grund af dårlige kammerater. Det er ikke for ingen ting, at det gamle ord siger: Sig mig, hvem du omgås, og jeg skal sige dig, hvem du er.

For det andet vil I opnå et godt forhold til jeres overordnede. Sker det, at I fejler, og det vil vel næppe kunne undgås, så vil sympatiens kåbe dække fejlen, fordi eders vilje var god.

For det tredje vil I, når talen er om eders nærmeste, forstå, at

»Dengang I ville lykken eje,
den flyed' jer på alle jeres veje;
man da I ville lykken bringe,
den daled' ned til jer på englevinge.«

Ja, det er jo et gammelt, forslidt poesibogvers; men det rummer stor sandhed og visdom.

Jeres arbejdskammerater, jeres overordnede, jeres familie — det er de mennesker, der sammen med jer vil komme til at bestemme jeres tilværelse. Søg at forstå dem, så vil I selv blive forstået, og det vil være en lykke for jer, for vi trænger alle til forståelse.

Tag ikke forskud på sorg og savn,
hver dag har nok i sin plage.
Tag heller ikke i letsinds navn
forskud på gyldne dage.

Mød jeres dag med ærlige sind.
Virk og brug jeres kræfter,
så får I mod og fred i sind,
og gerningen bliver derefter.

Erik Munch.

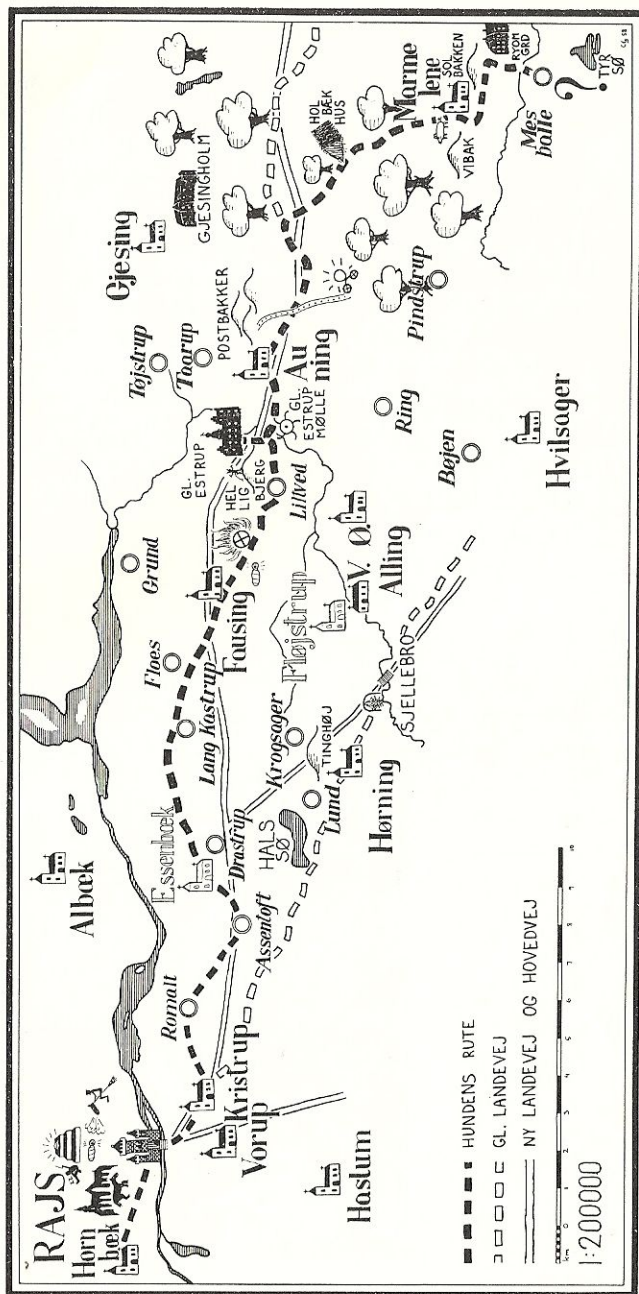
En spøgelseshistorie

DEN sorte hund passerer Ryomgaard ved midnat. Hvor den kommer fra, ved jeg ikke, men derfra løber den ad vejen til Marmelene. Min far havde følgeskab af den, da han gik hjem fra Ebdrup en nat. Hver gang han stod stille, så ventede hunden også. Hjemme ved skolen ventede han lidt for at se, om hunden gik ind på kirkegården, men det gjorde den ikke; den løb ligeud og forsvandt ud ad Adelvejen. Det er sjovt med den hund, for den giver sig jo god tid, og når det altid alligevel.

For den uindviede er denne lille fortælling ganske uden interesse, for nogle endda meningsløst, gammelt vrøvl. Men som kunstken-deren, der vender og drejer skåret af en klassisk vase mellem sine hænder og glædes ved besiddelsen af det, frydes folkemindesamleren over den lille historie. Kenderen ved, at det er et brudstykke, ikke en hel historie. Men henter vi flere skår frem fra den enorme kassefuld, der hedder den danske folkeoverlevering, opsamlet blandt folket over mangan kop kaffe, skal det vise sig, at flere af dem passer sammen og lader sig føje til hinanden. Det er just det, som her skal for-søges. Selvfølgelig bliver det en torso, dog ikke ganske uden anelse om traditionens oprindelige sjæl.

Men til sagen. Vidste marmelenedegnen kun, at hunden forsvandt ud ad Adelvejen, så ved andre besked. Ved Holbækhuset i Brun-mose havde man endnu for et par år siden en svensk lade med tag helt ned til jorden. Ved et af hjørnerne ville lyngtækningen aldrig blive siddende, og det var fordi hunden havde sin gang herigennem. Undervejs til Holbækhuset har den rimeligvis haft lejlighed til at træffe en kollega. I Svinehullet, der hvor Bøjstrupvejen går fra, spøger nemlig den hovedløse so med sine grise.

Følger man Adelvejen mod nord, træffer man snart den nye hovedvej. Men da der næppe er grund til at mistænke hunden for at holde af benzinos, må vi for at følge dens rute søge det gamle spor tværs over hovedvejen. Oppe på Hvidbakke finder vi to meterdybt opkørte hulveje, nu tæt bevokset med bregner og små fyrretræer.

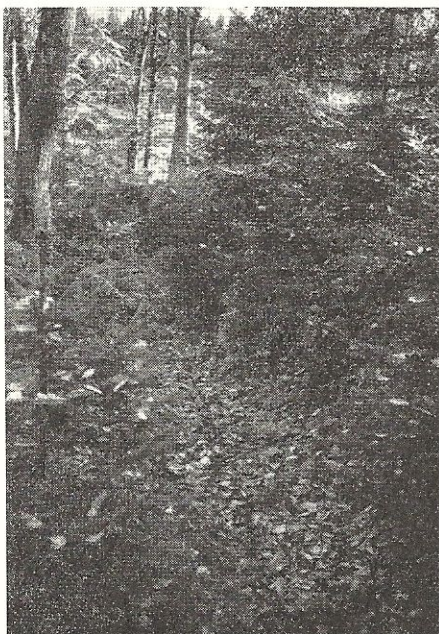
Åfsnittet fra Ryom til Randers. Herfra skal hunden til Viborg. Har nogen hørt om, hvor den kom fra?

Inde i skoven drejer vi om ad den gamle Randerslandevej. Enkelte stumper er stadig i brug; men den sidste halve kilometer før hovedvejen atter krydser vor sti er ganske forladt. Ved at følge et gammelt stendige til højre for sig og stadig kravle over og under århundredgamle træers strittende grene, kan man spore den gamle færdselsåre, oldtidsvejen. Efter endnu to gange at have krydset hovedvejen, fører det næppe synlige spor os nord for denne ind til det oprindelige Auning.

Her ved indfaldsvejen passerer man — heldigvis i nogen afstand — de dystre Postbakker. Hver nytårsnat kører en ildvogn herfra og en fjerdingvej mod syd til »De brudte Lodder« i Auning skov. Andre siger, at »der er sket så mange mord deroppe, og engang er en postvogn med kusk og heste og det hele blevet væk deroppe. Hvis man kørte igennem ved midnat, stod der ild ud fra piske-snerten og fra hestenes ører og hale«. Der er også en skat i bakken og et fælt gespenst, som et vist ritual kan lokke frem. Solvognen burde være fundet her.

»Igennem Avning går han ned ad den gamle landevej igennem

På det sidste afsnit af Adelvejen før den støder til Randers landevej har vejfarende slidt to meterdybe hulveje i Hvidbakkens skrænt. Her ligger en stribe efterårsløv i det dybe spor.

K. Basse Kristensen fot.

Netop kommet ned af Hvidbakken render vejen hen langs et gammelt stendige.
Ikke engang de fineste landkort kender til nogen vej her,
men billedet lader ane præget af ældgammel alfar vej. – K. Basse Kristensen fot.

møllen og kroen, så igjennem ellerne der ved den gamle kro og så ind på gammel Estrup, går ned i arbejdsstalden, hvor arbejdshestene står, stiller sig over dørrinnet med forbenene og kikker ind, vender sig så og går igjennem brændegården, går så ud af hundeporten, så til Lille Tved, derfra til Favsing og Kristrup, hvor han ender sin vandring.«

Den gamle landevej fører ind til det gamle Auning, de oprindelige fire gårde. Herfra videre til kirken op ad kirkebakken. Fra kirken triller hver nat et ildhjul ned i byen, altså mod øst. Det er klart, at når mørkeånden, den sorte hund skal mod vest, så skal lysånden den anden vej. Fra kirken til Gl. Estrup og videre til gravstedet i Lunden på Helligbjerget melder sagnet om en underjordisk gang. Men hunden bruger den ikke, den skal jo forbi møllen, og her er også den gamle landevej. Over Allingaaen må den, den å, som kræver årligt menneskeoffer. Ved det gamle vadested, hvor nu resterne af både spang og vad kan kendes, er nedmanet en præst.

Så skal vi til Gl. Estrup. Men hunden vil ikke vide noget af disse dyre romantiske indendørsspøgelser, som ingen herregård med selvrespekt må mangle. Det er arbejdshestene, plovtrækkerne, besøget gælder. Postbakkens sol og Estrups muld. Det er markgrødens og fætrivslens bondetro som Gefionsmyten med ploven og de stærke okser. Her i stalden er en bestemt bås, og når man stiller en hest her, findes den næste morgen skummende af sved.

Hunden løber nu til Liltved. Vidste vi blot hvad vej. Vejen går forbi Lunden, men det er ikke utænkeligt, at hunden søger derop. Den slagne landevej forlød den allerede for at komme ind til hestene. I Lunden hentede Fanden en juleaften den arme dragon-vagtmester Wedersø, som havde forskrevet sig. I Lunden hviler medlemmer af adelsslægten Skeel uden kors og uden deres hornprydede skjolde. I Lunden rider den gamle greve hver nat på en hvid hest. Fanden henter sjæle, der bor en trold nede i bakken, og så hedder den Lund ligesom Skånes oldhedenske hovedhelligdom, og så kaldes det Helligbjerget, et navn, som vel næppe kan misforstås. Der må være noget at gøre for hunden.

»Ole Simonsens sønner i Lille-Tved gik ud på vejen og strøede hørfør for ham, så han ikke kunne komme derover, og der blev sådan en skrigen og allarm i byen. Så måtte de gå ind med en kost og feje det væk, så han kunne gå hans vandring.«

Men nu er det på tide at få et signalement af dyret. Det er en sort hund, meget velvoksen. Om halsen har han en hvid ring og en stump jernlænke, som slæber bagefter. Hvis man lader ham gå i fred, gør han ingen fortræd, men råber man efter ham, ser han på een med sine to gloende røde øjne, og så bliver man for alvor ræd. Slår man ham med en kæp, får man selv kæppen at føle, og da de slemme kristrupere havde sparket ham, blev de ganske fortumlede, og kunne noget efter samle sig selv op på vejen.

Hver generation har spundet sin ende over hunden. I Auning siges det at være den berømte præst fra Vejlbj. I Randersegnen er det en forflyttet præst, der har været i Kristrup og i Neder Hornbæk, og sine steder går det for at være en tidligere præst i Marie Magdalene. Alt dette er imidlertid senere tiders ændringer i den originale rolleliste. Det er ingen præst, det er Fanden. Samme præst skal forøvrigt have været slem til at døbe de små børn så ukristeligt, men det er jo kun naturligt.

Denne Fanden må ikke forveksles med den bibelske Satan. Navnet Fanden er et smædeord, som de kristne missionærer i sin tid gav denne bundhæderlige agerbrugsgud. At den ene kristne kirke efter den anden blev lagt midt oven i hans helligdomme, skyldtes pavens ordre, men det rummer samtidig forklaringen på, at Fanden kan træffes i kirkerne om natten og at hunden gerne skal så tæt forbi kirken.

Fra Liltved til Fausing går vejen nu op gennem den meget sagnomspundne Bredal. Det er en usædvanlig dyb hulvej, der vidner om

årtusinders brug. Af dalens luftige indbyggere skal de mest karakteristiske nævnes. En brændende tjæretønde triller hver nat fra Fausing til Liltved. Det er igen den farende lysånd, der om natten skal mod øst. Her i dalen mødte sognefogden fra Liltved en nat et spøgelsesbæst af en stud. Han kom fra Fausing og blev ikke studen var, før han sad overskrævs på dens ryg. Så var han hjemme.

»Hunden kommer igjennem en gyde her sønder i Favsing, hvor den gamle landevej har gået.« En anden siger: »I Favsing skal han igjennem en port, og der skal være et hul i porten, han kan krybe ind ad, for ellers slår han den i stykker. Der er en anden gård, han skal igjennem, og den står i lys lue hver nat.«

Herfra foreligger et længere afsnit af hundens løbetur uoplyst, men da den pludselig dukker op i Essenbæk og næppe er flyvende dertil, tør man vel formode, at den har fulgt den gamle landevej, der nu kun danner et spor i marken fra Fausing mod nordvest til hovedvejen. Herfra er vejen igen ved magt, og nu slår den en brav bue nord om den nye. Sønden om Flores, norden om Lang Kastup, gennem den dystre Svends Dal, så er vi i Essenbæk. Kirkens gamle plumpe linier er borte nu, og en anden bygget i Assentoft.

»Hunden går i det højre hjulspor fra Essenbæk kirke til Krstrup, men aldrig til bage. Med en hvid krans om halsen.« Det siges også, at når han går gennem Romalt, går alt kortspil i stå lige i det øjeblik. I Krstrup får han spark, pudsig svarende til denne bys fordums ilde ry.

Tidligere var der port for Sønderbro. Den ses endnu på Randers byvåben sammen med et par vagttårne, Randers var jo en fæstningsby. I Sønderport var der et hul, som aldrig måtte spærres. Det var hundens. En forvoven karl fandt på at hænge et sølvsignet i åbningen, men ved minat stod hunden så og kunne ikke komme igennem. Karlen måtte så op af sin seng og ud at hente signetet. Han blev slået bagover af hunden, som rendte op gennem byen, nu havde den jo travlt.

»Den ville gå op til tårnvægterne og synge med dem om natten,« vel en sort messe, som ikke står i salmebogen.

De Randers dragoner havde svært meget med hunden at bestille. Fra Sønderports vagttårn råber vægteren advarende: »Skildvagt, nu kommer snart den sorte hund«. Havde man vagten ved amtsstuen, kunne man nogenlunde roligt knibe sig en lille lur, for hunden havde gerne den venlighed at vække skildvagten i forbifarten, netop et par minutter før vagtronden kom. Men amtsforvalteren

lagde hver aften, når han gik forbi, en otteskilling på trappen. Ved tøjhuset var vagten særlig skummel. Når hunden kom dertil, blev der lyst inde på skriverstuen, men ingen turde jo råbe dyret an. Det var så hårdt forbudt dragonerne at fornærme den hund, og de færreste brød sig om at stå der om natten, når den kom slæbende med sin jernlænke.

Forresten har flere af dragonerne kunnet betydeligt mere end deres fadervor. Der går svært mange rygter om dem, navnlig skal der have været noget muggent ved deres bentøj, hvad en anden navnkundig person jo også er kendt for.

Om en af dem meldes, at han skal have været slem til at gøre kunstige ting. Når han trak af sine støvler, kunne det hænde sig, at det ene ben gik af ved knæet. Den stakkels feltmedicus kunne intet stille op, men så ordnede manden det selv i en håndevending. Når han var til ridning, kunne hans støvlenæser lige så gerne vende bagud som fortil. Somme tider skiftede øget farve, skimlet, gråt, grønt, og pludselig kunne det være hovedløst; ja det var en ren skaberisatan ham. Undervejs ud og hjem red han gerne på en halmbrønge, og stillede han til parade, var han helst ridende på et kisteskaft.

Vagtmester Wedersø har ikke været ene om at have med Fanden at bestille. Dragonen måtte også betale prisen. Ved døden, han kendte selv dens dag og time, måtte han slippe sjælen til sin rette herre. Om det også sker i en hellig offerlund som Wedersø, vides ikke. Men læg vel mærke til: Vagtmesteren er absolut intet fantasi-produkt; ifølge 5. dragonregiments stambøger har han forrettet tjeneste her indtil 1813.

Den rystende gru, der står om den forskrevne sjæls afhentning til den evige kval blegner noget, hvis man i Wedersø ser en mand, der i inderlig hengivenhed til den gud, de kristne så grimt kalder Fanden, søger ham i sin skæbnens time i den hellige solhvervsnat på det hellige bjerg.

Men med hunden og dragonerne er det ikke forbi med natligt skidteri i Randers. Et af de mere prominente spøgelser er Klamphesten, kirkevaret i St. Morten. Foruden at beskytte kirken mod trolde er dens arbejde også at hente de døendes sjæle hjem til deres herre i helligdommen, hvem det så er. Den høres derfor trampe i gaderne i stille nætter. De døde, eller hvem det nu er, holder natlige gudstjenester i kirken, den ses oplyst om natten. I alt fald er de to træk næppe vidnesbyrd om stedets oprindeligt kristne præg.

Vel kommet ud af byen render hunden nu ad Viborg til. Adskil-

lige folk er blevet skræmt, når de i natligt ærinde færdedes ad hundens vej. Endnu et par gange møder hunden det gloende hjul, selvfølgelig rendende den anden vej. Endnu et par gange skal den hilse på en hovedløs so. I Hammershøj boede det eneste menneske, som havde talt med hunden, den gamle jordemoder, madam Jæger. Glemte jeg at fortælle, at der høres barnegård i natten, når hunden løber forbi en vis gård i Fausing sogn og et vist gadehjørne i Randers? Hunden var jo frugtbarhedsguden. Ligesom liv ofres til ham, giver han liv. I Fussingø skov, hvor hunden skal igennem, kan foretages en art genfødelsesakt. Syge børn puttes gennem et hul træ.

Efter at have aflagt besøg hos adskillige åndsfrænder langs sin rute midt ad Sønderlyng herred — kun for fuldstændigheds skyld skal her anføres, at den almindeligvis letter ben ved Jens Larsens kålgårdsdige i Hammershøj — løber hunden ind til Viborg, hvor den til tider bereder den let slumrende vagtpost foran stænderhuset en rystende opvågnen.

Her ved Jyllands hovedvej slutter hundens rejse nat efter nat. At den aldrig ses vende tilbage, og at den langs hele sin rute kun ses i midnatsøjeblikket, skal undre lige så lidt, som at den ene dags død er den andens fødsel. Gang efter gang rejser solen sin vante rute over himlen, nat efter nat løber hunden sin, for i midnatsstunden at føje dag til dag, at det atter må dages, som julen føjer år til år, at det må åres. En lang stribe af helligsteder ligger i dens spor; offerlund, hellighjerg, kirketomt, solbakke; steder, hvorfra fordums folk fulgte soleridtet over himlen og i gru fornam øjeblikket, da solen slap sit tag om verden.

Da løb den sorte hund forbi.

Den overleverede tradition, der ligger til grund for ovenstående er for en del hentet fra E. Tang Kristensen: *Danske Sagn* (1892—1901). En væsentlig del er også fortalt mig af egnens beboere, men endnu er meget uvist, blandt andet hvor hunden kommer fra. Mange må endnu vide besked med disse sager, og jeg vil være glad for enhver oplysning, selv en bagatel om hunden eller anden overtro.

Slutvignetten er hentet fra helleristningerne i Tanums sogn, Bohuslän. Hunden vender selvfølgelig hovedet mod vest.

C. Gotfredsen.

Hr. Magnusson fylder 80

Hr. JON SKULI MAGNUSSEN fyldte den 6. september i dette år den høje alder af 80 år, og en sådan begivenhed kan jo ikke forbigås i tavshed.

Hr. Magnusson blev født den 6. september 1878 på en gård i det nordlige Island — lige under polargrænsen ved søen Myvatn, og som alle islændinge har han sin stamtavle i orden.

Det bliver for langt at meddele den her; men det ville ellers være interessant, thi den tæller mange berømteder, bl. a. Bergthora, der var gift med Nial den Vise, der boede på gården Bergthorshvol, og som er kendt fra Nials Saga, og stamfaderen for hele slægten er kong Magnus Barfod, så hr. Magnusson er af kongeligt blod.

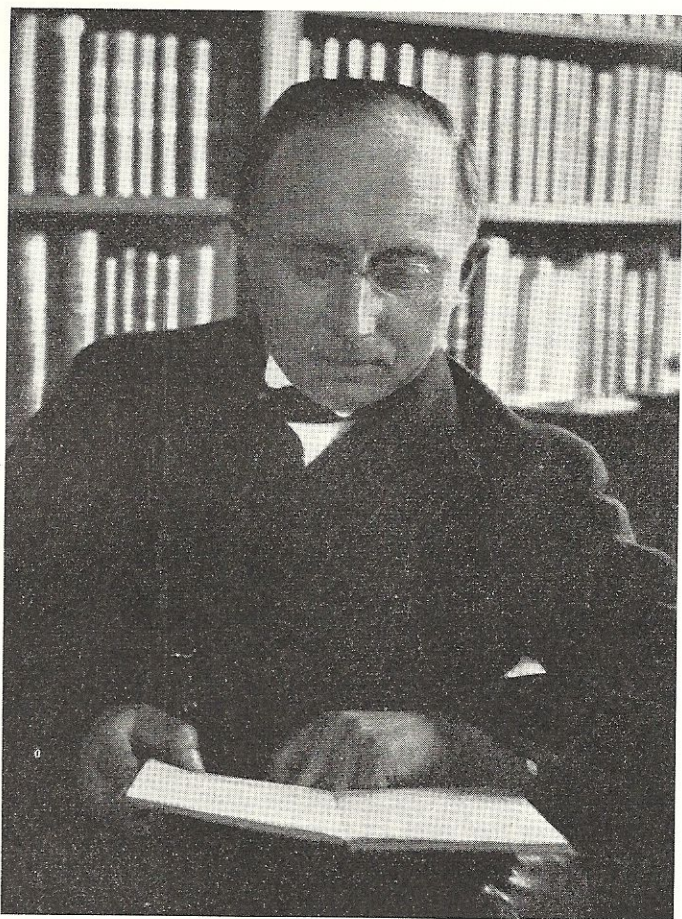
Her i Danmark var der — og er der måske endnu — en islandske koloni, som blandt sine medlemmer talte hr. Magnussons bedsteforældre, og til dem kom han i en ret ung alder; han var vist ikke mere end 6 år gammel dengang. Han blev her dog ikke længere, end til han var moden til gymnasiet; så rejste han tilbage til Island, og i året 1896 tog han eksamen artium fra Reykjaviks lærde skole, og i 1897 blev han cand. phil.

Dernæst rejste han tilbage til Danmark, og nu blev han her.

I året 1902 finder vi ham som lærer ved Nørre Åby realskole, og der virker han dels som lærer, dels som skolebestyrer til 1908. Derefter virker han som lærer ved Århus private realskole indtil 1912, hvorefter han ansættes som lærer ved Stenlille realskole indtil 1917, og så kommer han til Ryomgård realskole, hvor han virker til året 1944, da han tager sin afsked med pension. Han har da været lærer i 42 år.

Efter sin afsked fra skolen blev hr. Magnusson boende i Ryomgård, og han bor her endnu.

Hr. Magnussons fag er sprog. Det er noget, alle ved her på egnen, og mange har nydt godt af hans sproglige kunnen, for det er ikke få breve fra udenlandske sommergæster, som han har oversat for folk.

J. S. Magnusson

Hans sproglige viden og kunnen er så stor, at jeg ikke skal forsøge at vise dens vælde; for at kunne det, skal man være videnskabsmand.

Ryomgård realskoles elever nød i 27 år gavn og glæde af hr. Magnusson som lærer, og de påskønnede det og gør det stadig, hvilket bl. a. ses af den stabel julekort, han hver jul modtager, og taler man

med en gammel elev, der har haft ham, bliver man altid spurgt om, hvordan han har det.

Der er således ingen tvivl om, at hr. Magnusson har været lykkelig i sin gerning; men det er jo klart, at hans sprogvidenskab gik langt ud over, hvad der fordres af en lærer, der underviser i en real-skole, og hr. Magnusson driver da også privat et stort sprogligt studium, der bl. a. har haft en del oversættelser til følge. Hans sproglige kundskaber i russisk er så fremragende, at han i sin tid for det daværende forlag Martins forlag oversatte bøger af Dostojevski og Gogol. Han er korresponderende medlem af en sprogvidenskabelig klub i London, og han er kort sagt en mand, hvis evner man i sprogvidenskabelig kredse har lagt mærke til.

Men også sprogets skønhed har han virket for. Han er digter, og en af de lødigste ryomsange skyldes ham. Jeg tænker her på sangen: Her har fordum havet frådet, hvor det sidste vers:

»Varig er for alt og alle
kun forandrings faste lov.
Bølgen stiger for at falde,
havbund kommer under plov.
Plovland ser vi atter segne
år for år som bølgens rov.
*Liv og død er alle vegne
nære træer i samme skov*«

rummer en stor visdom.

For hr. Magnusson er blevet en vismand efterhånden. Studierne har gjort det, og sindets modtagelighed har gjort det.

En af hans venner, den gamle sprogvidenskabsmand P. K. Thorsen, satte ham meget højt, og det gør alle, som kender ham, som har arbejdet sammen med ham, og som har høstet berigelse af at lytte til ham.

Han forsøgte jo at smugle sin 80-års dag ind i forglemmelsens tåger; men det lykkedes ikke helt for ham, og det har sikkert alligevel glædet ham, at mange huskede ham.

Denne artikel vil derimod næppe glæde ham, for han lever helst i ubemærkethed; men det kan nu ikke nytte, for når man tillader sig at fylde 80, så skal man i avisen.

Erik Munch.

Overlærer M. Dynesen

En fyrretyveårs dag

DEN 19. august 1958 var det 40 år siden, hr. overlærer *Marius Dynesen* tiltrådte som lærer ved Ryomgård realskole.

Han havde ganske vist gået i den for ham lykkelige forestilling, at ingen vidste det, og at dagen derfor kunne svinde hen i ubemærket-hed; men helt sådan gik det nu ikke.

Der var ganske vist ikke mange, der vidste det, og børnene overraskedes ved, at begge skolens flag var hejst, og han selv begyndte at få bange anelser; men flaghejsningen kunne selvfølgelig skyldes så mange ting. Det slog han sig vel til ro med, og når eleverne kom og spurgte mig om årsagen til flagningen, sagde jeg, at det vidste ikke engang den, der flagedes for; hvorledes skulle de så kunne få det at vide; men nu kunne de jo vente til tolvsang.

Så gjorde de det, og ved tolvsang lod jeg så bomben springe og retfærdigheden ske fyldest, idet jeg holdt en tale for min gamle ven og på skolens vegne overrakte ham en check på 500 kr. og udbragte et trefoldigt leve for ham, og det blev stærkt og taktfast besvaret. Vi sang så »Skal gammelt venskab være glemt«, og i anledning af hr. Dynesens 40-års jubilæum blev frikvarteret forlænget med 5 minutter. Sådan forløb dagen, der kronede 40 arbejdsår. For det har været arbejdsår; det kan jeg bevidne, som har fulgtes med hr. Dynesen siden 1912.

Da vi kom her på skolen — han kom 1918, jeg 1917 — så det

anderledes ud. Skolen havde da 140 elever; der stod kun den ene af de tre fløje, hvoraf skolen nu består, og bakken var øde, tom og sandet og kun det halve af, hvad den er nu.

Hele det arbejde, som siden er gjort, og som min broder var lederen og igangsætter af, har hr. Dynesen taget del i, og han skånede aldrig sig selv. Han er en af skolens pionerer og har sammen med fru Munch og undertegnede set skolen vokse op af den øde mark på grund af vort fælles arbejde.

Tiden var dengang anderledes end nu. Der var alt for mange lærere, og man skelede ikke til ekstrabetaling, men var glad ved at kunne opnå at få sin løn udbetalt månedsvis, hvilket godt kunne knibe. Skolens trivsel var lærernes trivsel, og derfor var »Alt for skolen« den devise, vi arbejdede under. Og det gik med liv og lyst, for vi var unge og stærke. Digteren Johan Skjoldborg besøgte os, og han begejstredes sådan, at han sendte min broder sine samlede værker; de skulle være til »de fire nidkære mænd«, nemlig min bror, hr. Dynesen, hr. Sæderup (død som skoleinspektør i Esbjerg) og mig. Det var arbejdets tid, og det var en god tid for os alle, selv om den var hård.

Så gik det jo, som det gik. Min broder døde, og jeg overtog skolen. Den anden verdenskrig rasede, og Danmark og skolen blev besat af tyskerne. Det var svære år, så svære, at man nu næppe forstår, hvordan vi kom igennem dem; men det var jo af stor betydning for mig som skolens leder ved min side at have en gammel trofast ven, og det havde jeg i hr. Dynesen.

Nu falder aftenen på. Jeg er 67, og hr. Dynesen er 64. Vi skal snart forlade katederet, og jeg vil ønske for de folk, der skal løse os af, at de må få den samme glæde ud af arbejdet, som vi fik; så vil de måske også kunne nå så vidt, at de for arbejdets skyld kan glemme deres 40-års dag, for det var jo faktisk det, der skete for hr. Dynesen.

Erik Munch.

Til en mismodig –

OVER os stråler den gyldne dag,
hvorfor da freds og lykkes vag?
Hvorfor da mørke og uro i sind?
Luk dog i sjælen lyset ind.

Intet er i dag som i går;
alt forandres — intet består;
det må du da vide, du dødens søn.
Verden forandres ej på din bøn.

Nej, tag dig sammen, dit sølle skrog;
endnu ikke dig skæbnen slog.
Vent med at hyle i hundes flok,
til slaget falder. Det kommer nok.

Erik Munch.

Tysklandsturen 1958

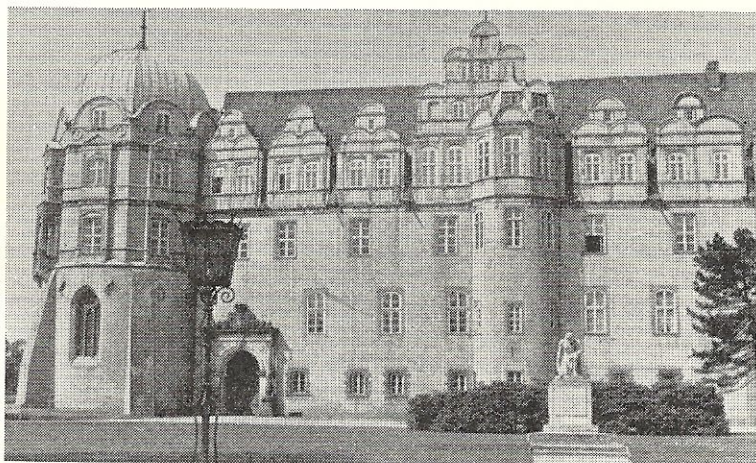
EFTER lang tids spændt venten skulle 9. kl. endelig af sted på sin rejse til Tyskland. Solen skinnede fra en næsten skyfri himmel, og vi var lige ved at blive stegt, da toget endelig kom med 5-6 minutters forsinkelse. Kufferter og tasker blev stoppet ind, og så var vi klar til at tage ud på et 8-dages eventyr. Før vi steg ind i toget, blev vi forsynede med et mærke, så man kunne kende os. På mærket stod: Med G. F. L. til Rhinen.

Turen går først ned gennem Jylland. På baneskråningerne står blomstrende hunderoser, hyld og gyvel. Ude på markerne står kornet og bevæger sig sagte, og mange steder er folk ved at køre hø ind. Godt, man er sluppet hjemmefra! Turen gennem Jylland er meget smuk. Der er flere smukke søer og dejlige bøgeskove.

Tiden går utrolig langsomt. Men når vi skal sidde i et tog fra 10,15 til 15,15, er der vel ingenting at sige til, at tiden falder os lidt lang.

Ved 4-tiden kører vi over grænsen, og der skifter vi til en bus. Den er vældig hyggelig. Vi har en meget flink fører og en pæn ung chauffør. I bilen er der radio og højttaler. Gennem sidstnævnte holder føreren os underrettet om, hvad der er at lægge mærke til. Efterhånden er det blevet gråvejrs. Ikke en eneste solstråle får lov at trænge gennem det tykke lag af kedelige, grå skyer. Men pyt, over skyerne er himlen altid blå, og selv om vi ikke fik mere solskin den første dag, blev det gemt til den næste og de følgende.

På de første km er der mange minder fra krigen i 1864 og 1848-50. Snart skal vi se til højre og snart til venstre. Ikke én km går, uden at der er noget, vi må lægge mærke til. Landskabet ligner

Königin Caroline Mathildes Residenz in Celle

Foto: Christian Matthesen

meget det danske; men efterhånden som vi kommer længere og længere sydpå, ser vi flere ting, der gør det hele mere fremmedartet. Første gang vi så en sort gris, var vi lige ved at dø af latter. Bøndergårdene ser ustyrlig gammeldags ud; de fleste er faldefærdige og stråtekkede.

Også vejene bereder os overraskelser. De er meget dårlige mange steder, og bilerne er noget for sig. Mange er meget små, mindre end dem, vi er vant til her i landet, ikke stort over 1 m i højden. Bortset fra det har de ellers facon som moderne biler. De er vældig søde. Men det var kun nye biler, vi så. Vist ikke over 5 ældre biler mødte vi på den tyske side af grænsen. Det første sted, vi gjorde holdt ved, var Kielerkanalen, hvor vejbanen føres over ved en imponerende højbro. Kielerkanalen blev bygget i Kaiser Wilhelms tid. Den er ca. 100 km lang, 100 m bred og 11 m dyb. Endog ret store skibe kan passere den.

Den første dag kørte vi 175 km i bus til Hamburg. Radioen underholdt os med livlig musik, og rejselederen underrettede os, når der var noget særligt at se. Til gengæld underholdt vi ham med et væld af dejlige, kendte sange. Hamburg gav os lidt af et chock. Det var frygteligt at se alle de ruiner, der var, og så var der endda kun en brøkdel af dem tilbage. Næsten hele byen er ny. Vi overnattede på et vandrehjem. Til aftensmad fik vi makaroni, som ikke ret mange af os kunne lide. Aftenen var til egen rådighed, og efter at vi havde

vasket os grundigt i det propre vaskerum, og efter at vi havde sludret lidt, faldt vi udmattede i søvn hen på de små timer.

Næste morgen blev vi vækket kl. 6, og kl. 8 afgik vores bus på en 500 km lang køretur til en lille tysk flække. På turen dertil gjorde vi ophold i Celle, hvor vi så det store sløt. En tysk fører fortalte os om slottet; han var nem at forstå, da han talte meget tydeligt. Slottet er bygget i hollandsk renæssance. Der boede dronning Caroline Mathilde som landsforvist i årene 1772-75. Hun ligger begravet i slotskirken.

Fra Celle kørte vi videre ad autostradaen, der gik lige uden om Hannover. Som så mange andre tyske byer blev også Hannover stærkt medtaget under krigen, da den var en stor industriby. Efterhånden begyndte det ellers så flade landskab at hæve sig, og det blev skovrigere. Distriktet er rigt på vildt; vi så f. eks. mange rovfugle. Efter at vi som middagsmad havde spist vore tørre hamburgske klemmer, kørte vi ind i Ruhrdistriktet. Overalt så vi her elevator-tårne rage op, og ved siden af de talrige højovne ligger der høje slaggebjerge. Vi kørte gennem Duisburg, Europas største indlandshavn, og Düsseldorf og kom til Rhinen.

Selve Rhinen var på ét punkt lidt af en skuffelse. Vi havde forestillet os en flod med krystalklart, blåt vand. Og hvad så vi! En flod med grågrumset vand. Men omgivelserne var pragtfulde. Mange steder hævede prægtige, stejle, træbevoksede bjergvægge sig i vejret. På mange af dem var der på de højeste punkter ruiner af gamle, prægtige borge. Det så godt ud. Vandrehjemmet var dejligt. Det var indrettet på en hyggelig og morsom gammeldags måde, og herbergsfaderen var en livlig og flink gammel mand. Igen var aftenen til egen rådighed, og en del fik smagt på den søde vin.

Efter at der næste morgen var vasket op, og vi havde taget afsked med herbergsfaderen ved at råbe hurra for ham, tog vi af sted, og turens endepunkt var Rüdesheim. Turen gik først til Köln, hvor vi så domkirken. Hvor var den da høj! Der var 502 trin op og mindst lige så mange ned. Biler og mennesker ligner oppefra små insekter. Nedturen var den værste.

Ad autostradaen fortsatte vi til Bonn. Vi kom forbi Adenauers villa, der ligner et lystslot, og de forskellige ambassadebygninger. Vi så også regeringsbygningen Bundeshaus. Fra Bonn gik det videre til kurbyen Bad Godesberg. Herfra var der en dejlig udsigt over bjergene med ruinen Drachenfels. Tyskland er fyldt med ruiner — både gamle og nye; de gamle er de kønneste. Koblenz er den næste by.

Von dem Innern des Kölner Dom

Foto: Christian Matthesen

Den er en vigtig militærby med udsigt til ruinen Ehrenbreitstein og til Deutsches Eck.

Turen gik videre til Sankt Goar, hvorfra vi sejlede på Rhinen til Rüdesheim. Det var en pragtfuld tur. De stejle bjergvægge på begge sider af floden var bevoksede med vinranker eller skov, og ind mellem dem dannede stolte borge en prægtig afveksling. Dybt grebne sejlede vi forbi Loreleiklippen, mens vi sang »Ich weiss nicht, was soll es bedeuten«. Det var vist det skønneste, vi oplevede på hele turen. Også den onde biskops Mäuseturm ved Bingen så vi. Sejlturen varede et par timer.

I Rüdesheim var Jørgensen, rejselederen, og chaufføren der for at hente os ved båden, hvorfra vi blev bragt til vandrehjemmet, der lå noget så dejligt langt oppe ad bjergskrånningen, indkranset af grønne marker. Om aftenen var den ellers så travlt optagne herbergsfader med os på en tur i bjergene og skovene. Vi endte i en gammel jagt-hytte. Der var vi lige ved at tabe vejret over den smukke udsigt over Rhinen og bjergene i solnedgangen. Så betagede var vi, at vi gav os til at synge og sluttede med »I livets aftensvale«, som vores rejse-

leder lod til at synes godt om. Turen op og ned gennem bjergene og skoven var noget så dejlig. Men det var også bøgeskov.

Næste morgen travede vi op til Niederwald Denkmal. Vi var mere døde end levende, da vi kom op til den imponerende statue. Det var drønende varmt, og vejen var langtfra god. Oppe fra mindesmærket fandt vi efter nogen besvær svævebanen, der skulle føre os ned. Turen var dejlig. Fra Rüdesheim tog vi til Assmannshausen, hvor en cognac-fabrik blev beset. Lugten var nok til at gøre én beruset. Eftermiddagen tilbragte vi i Rüdesheim. Hvad vi ville lave, måtte vi selv om. Kl. 6 gik vi alle ned og spiste på et hotel og fandt en restaurant, hvor vi slog os ned og nød lidt vin og dansede. Det var en vældig hyggelig aften.

Om morgenen den følgende dag begav vi os af sted på den næsten 400 km lange tur til Goslar, hvor vi skulle overnatte på et hotel. Nu begyndte Rhindalen at blive bredere. Vi kom gennem mange gamle og hyggelige byer med bindingsværkshuse. I Wiesbaden, som er en vigtig kurby, modstod vi fristelsen til at prøve lykken på spillekasinot. Det kan sikkert også klare sig uden vor hjælp, for det er Tysklands mest indbringende spillekasino. Autostradaen førte gennem Thüringen, et meget smukt landskab med store skove. Et stykke tid efter at vi havde passeret Weser, kom vi til Göttingen. Det er en gammel universitetsby. Ikke mindre end 7 nobelpristagere er udgået fra Göttingens universitet. Den første Harz-by, vi kom til, var Osterrode. Ved Leineturm gjorde vi ophold engang om eftermiddagen og fik nogle kager, som vist ingen af os nogensinde glemmer. De smagte godt, men var drøje. Hotellet i Goslar viste sig at være lidt af en skuffelse. Vi havde forestillet os et rent og hyggeligt hotel; men det var lige det modsatte. Nå, vi slap da alle levende fra det.

Om søndagen var vi på den store Harz-rundtur. Joh, denne del af Tyskland er smukkere end et næsten hvilket som helst andet landskab. Der er noget storladent og mægtigt over naturen her. På vejen til Sankt Andreasberg var vi ude for et færdselsuheld. En dreng var ved at prøve på, om han kunne smutte under vor bus. Det kunne han altså ikke! Noget alvorligt var han vist ikke kommet til; men han kom alligevel på sygehuset. I Sankt Andreasberg måtte vi vente længe på bussen og fik turens eneste regnbyge. Drypstenshulen var vort næste mål. Der var vådt og koldt derinde og masser af danske turister. På denne dags tur så vi også et mindesmærke for Bismarck på toppen af bjerget Bad Harzburg nær ved byen af samme navn. Vi kom derop med svævebane, så det gik let. Ejendommeligt for husene

Wasserfall im Harzgebirge

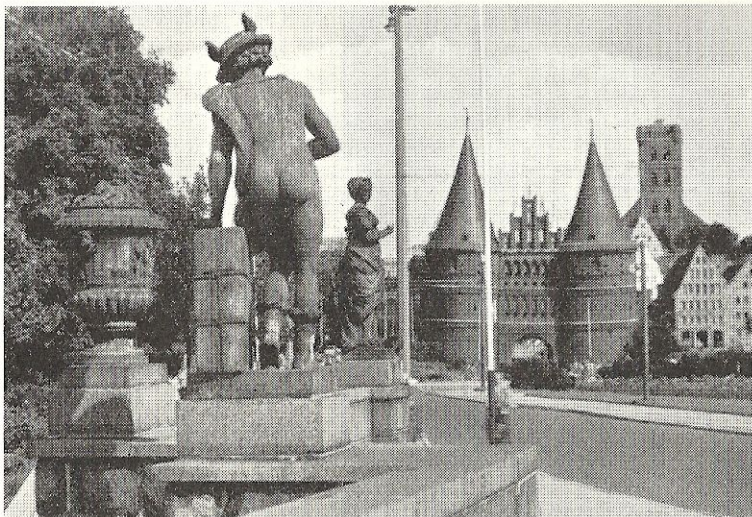
Foto: Christian Matthesen

i Bad Harzburg, Goslar og mange andre Harz-byer er det, at de fleste af husene er beklædt med tagsten af skifer. Skifer fås fra bjergværksbyen Oker i Harzen.

Harzen var en meget stor oplevelse for os. Endnu kan det svimle lidt for os, når vi lader tankerne gå tilbage. En vrimmel af indtryk trænger sig på, og det er ikke let at ordne dem i kronologisk rækkefølge: drypstenshuler, monumenter, middelalderlige huse, Brocken, vandfald, svævebaner, bjergværker og meget andet.

En lille tilfældig oplevelse fra Harzen bør også nævnes. I byen Braunlage drejede vi af og kom i nærheden af »jerntæppet«. Og hvad så vi? Et vejskilt med påskriften: Nach Elend 7 km. Elend er den nærmeste by på den anden side af zonegrænsen, men alligevel!!

Mandag startede vi fra Goslar. Målet var den gamle danskeræderby Lübeck. Vi sagde farvel til Goslar og Harzen. Landskabet begyndte efterhånden at blive mere jævnt. Turen gik over Braunschweig og Ulzen, der er porten til Lüneburger Heide. Det meste af heden er nu opdyrket eller beplantet med nåletræer. Lüneburg er en smuk by med mange gamle, skæve huse. Det er dog ikke alderdommen, der gør dem skæve, men undergrunden. Den består af salt, og saltet ar-

Zu Lübeck auf der Brücken
Da stehet der Gott Merkur,
Er zeigt in allen Stücken
Olympische Figur.

Er wusste nichts von Hemden
In seiner Götterruh',
Drum kehrt er allen Fremden
Den blossen Podex zu.

(Emanuel Geibel)

bejder. I Hamburg var vi på havnerundtur, og nogle blev våde; det blæste kraftigt den dag, så der var bølgegang. Bagefter gik vi under Elben gennem en tunnel. Vi fortsatte derpå i bussen og nåede Lübeck, hvor vi overnattede på et dejligt, propert vandrehjem, turens sidste.

Om Lübeck er der så meget at fortælle, at det næsten ville være uoverkommeligt. Navne som Marienkirche, Rathaus, Holstentor og Schnabelhaus taler for sig selv — i hvert fald for den der blot én gang har besøgt byen. Men i alt det middelalderlige er der også små muntre ting, der griber og betager. På broen over Trave står der en statue af handelens gud, Merkur. Man kan ikke med rette hævde, at klædernes vægt tynger ham, og han vender derfor også beskedent bagen til og ser over mod Holstentor, der beskyttede byen mod fjender, og mod die Salzspeicher, der dannede grundlaget for fortidens Lübecks fabelagtige rigdomme.

Torsdag var sørgelig. Tænk, sidste dag i Tyskland — for denne gang. Turen til grænsen gik hurtigt, og vi gjorde de sidste indkøb på tysk jord. Mærkeligt nok kom vi godt gennem tolden. Ikke én blev grebet i smugleri. Så snart vi var kommet over grænsen, fik vi turens bedste måltid i Kruså forsamlingshus, ægte dansk mad helt igennem. Turen til Århus gik alt for hurtigt; men vi nød den. Den danske natur er så blid ved siden af den tyske. I Århus tog vi afsked med vor rejseleder og med vor chauffør og fortsatte med tog til Ryomgård. En del blev læsset af undervejs, og der blev taget meget hjertelig afsked med de udstigende.

Vort dejlige eventyr var hermed slut. Vi havde haft det vidunderligt; men alligevel var det rart at være hjemme igen. Især det danske rugbrød havde vi savnet noget så frygteligt. Og så fik vi travlt med at fortælle dem derhjemme om turen; denn wenn jemand eine Reise tut, dann kann er was erzählen.

Alle vi 30, der var så heldige at komme med på denne Tysklands-tur, vil gerne til slut takke fru Nielsen og hr. Andersen, fordi de ville bruge 8 dage af deres ferie på os. Med deres utrættelige omsorg for os på hele turen bidrog de til, at turen vil stå som et uforglemmeligt minde for os.

Inger Johnsen. Gunnar Borum. Christian Matthesen.

JUBILARER 1958

40 års

25 års

40 ÅR er en lang tid i et menneskes liv, og når det så er 40 år siden, man tog eksamen, så må man være godt op i halvtredserne, og i almindelighed har man nået det stade i materiel henseende, som er én beskåret.

Alligevel er man i sin bedste alder, og er man ellers rask, så har man både grund og kræfter til at glæde sig over tilværelsen — over det, man har nået. Man er jo nok blevet ældre; men alderdommen har endnu ikke indfundet sig, og det vil vare nogle år endnu, før den banker på døren.

Man må ikke se hen til det med vémod i sinde; thi for det første er det livets gang, og for det andet har man jo kun to ting at vælge imellem — nemlig alderdommen eller graven, og de allerfleste — og i hvert fald alle de raske — vælger jo så alderdommen, ihukommende den gamle vises sande ord: »Man kan tidsnok komme i ki- sten — det har ikke spor af »jav««.

Det er glædeligt for en skole, at mennesker, der for 40 år siden tog eksamen fra den, ikke har glemt den, men har husket den i den grad, at de kan få lyst til at besøge den efter de 40 års forløb.

Den glæde havde Ryomgård realskole i år, og den glæde har skolen haft i de tre sidste år, for også jubilarerne fra 1916 og 1917 besøgte skolen. I år var det altså jubilarerne fra 1918, der kom, og for mig personligt var der en særlig interesse knyttet til det besøg, for den klasse var den første, jeg dimitterede her fra skolen, så jeg var på en måde også 40-års jubilar, da jeg har dimitteret hvert år siden.

Hvad var det så for folk, der kom for at fejre 40-års jubilæum. Ja, to af dem var bankdirektører, en var fabrikant, en var trafikkontrollør, og en var apoteker, en var læge, og en var Rigmor, som strå-

25-års jubilarerne ved stifterens mindesten

Foto: K. Basse Kristensen

lede som en sol mellem alle mandfolkene, hjulpet i sin strålevirksomhed af jubilarerne fruer, af hvilke de fleste heldigvis var med. Det var et stort procenttal, der var mødt, for afgangsklassen i 1918 talte kun 10 medlemmer, og der var altså mødt 7.

Man mødtes på skolen, hvor jeg selv var til stede sammen med fru Munch. Skolen var jo ikke helt den samme, som den var for 40 år siden, og det kneb for jubilarerne at finde det sted, hvor datidens kontor havde sin plads — et lokale, som altid huskes af gamle elever — mærkeligt nok. Nå, men der var et nyt kontor, som var større end det for 40 år siden, og bakken var også blevet større, og træerne på bakken var blevet større — jo, der var meget, der forekom jubilarerne forandret, for dengang de forlod skolen, var bakken øde og tom, og Frederiksens far gjorde sig de hæderligste anstrengelser for at finde et spiseligt strå på den.

Men forandringen var afgjort til det bedre.

Efter at jubilarerne havde nedlagt en krans ved skolebestyrer Axel Munchs mindesten, var der frokost på hotellet, til hvilken klassens gamle lærere var indbudte, og hr. Dynesen, fru Munch og jeg havde givet møde. Jeg skal ikke fortabe mig i en udførlig skildring af, hvad der blev sagt ved den lejlighed, men tilstå, at jeg sad og glædede mig. Det var en oplevelse for mig at høre på, hvad disse mænd havde at sige, når de tog ordet, og det gjorde de næsten allesammen. Deres

tale var voksne mænds tale. Det var mænd i ansete stillinger, der vurderede og sagde deres mening om, hvad skolen havde betydet for dem. Selvfølgelig var det en hæder for min broders minde. Han virkede jo for fuld kraft i deres skoletid, så de kendte hans tankes klarhed og hans viljes vægt. Man kan ikke sige noget om, hvem der talte bedst, for hver sagde sit, og enhver talte særpræget; men man kan glæde sig over den vurdering skolearbejdet, som det blev udført i deres tid, var genstand for, og det gjorde jeg.

Med frokosten var det egentlige samvær forbi. Jubilarerne skulle hjem, og de boede vidt omkring — en i Esbjerg og en i Hjørring, en i Nyborg og en i Løkken o.s.v. Bilerne blev startede, og så gled de, og jeg gik op i Teatron, hvor gamle Larsen-Ledet stod og holdt sit sidste foredrag, og hvor andre jubilarer — 25-års jubilarerne — ventede.

Blandt 25-års jubilarerne var landsretssagfører K. Vester-Petersen, lærerinde Inge Basse Kristensen, købmand Anders Bager, læge Eskild Engel-Jensen, Edith Harder og mange flere.

Samværet med dem fandt sted ved fællesspisningen og det påfølgende kaffebord, og den ånd, der prægede samværet med 40-års jubilarerne, svang også her sine vinger. Derfor blev der givet udtryk i de taler, der blev holdt, og de i ryomsange, der blev sunget, og stemningen kulminerede vel nok i den smukke og følte tale, som Kristian Vester holdt, og i de hjertelige ord, Anders Bager bragte, og stemningen holdt sig ved kaffebordet, hvor munter og kammeratlig tale blomstrede, medens ungdommen svang sig i salen efter musikken til de tænksomme ord: »Jeg tror nu nok, at det skal være Ejnar.«

Men timerne svandt, og klokken blev 23. Der blev sagt til mig, at jeg så træt ud, og træt var jeg også, det havde sin rigtighed. Tolv timers fest tærer, og jeg forlod festpladsen for sammen med fru Munch og frk. Weiner at gå hjem til Blæsenborg.

Da jeg sagde farvel til 25-års jubilarerne, sagde jeg også farvel til doktor Eskild Engel-Jensen, og han kom med dommen over dagen, idet han sagde: »Det har været en oplevelse«.

Det var rigtigt; det havde været en oplevelse, og hvad gør det så, at man er en smule træt.

Erik Munch.

Sommerfest – efterårsfest?

(ord til eftertanke eller modsigelse!)

SIDEN elevforeningen på grund af manglende tilslutning måtte opgive sine »store« sommerfester med talere, kunstnere og orkester, har vi holdt årsfesten under mere beskedne former. Velkendt er programmet: offentligt møde på bakken, generalforsamling, spisning på hotellet, dans — tidspunkt: første søndag i juli. Sådan er der nu gået en halv snes år; det er blevet tradition, og traditioner er en god støtte i en forenings liv. Men tiden kræver undertiden, at selv traditioner ændres, og visse ting tyder på, at forandring nu er nødvendig. Ved sommerfesten i år var der til aftenfesten på hotellet, når vi trækker bestyrerpar, lærerpersonale, bestyrelse og 25-års jubilarer fra, mødt ca. 20 medlemmer, og det er utilfredsstillende. Vi har ved generalforsamling og i årsskrift bedt om forslag til ændringer — uden resultat.

Nu har bestyrelsen analyseret sig igennem sommerfest-programmet for at finde grunden(e) og er standset op ved tidspunktet, sommerferiens begyndelse, hvor såvel tid som økonomi kan være anspændt. Vi overvejer derfor at flytte festen til første søndag i efterårsferien, d. v. s. omkring midten af oktober. Vi har lyst til at prøve for at se, om det er lettere at samle folk på dette tidspunkt. Med nutidens befordringsmidler skulle det være muligt for medlemmer fra en relativ stor del af landet at nå hertil på en weekend. Selvfølgelig må vi give afkald på friluftsmødet; men der kan vel endda blive tid til at bese bakken, og den er ikke mindre smuk i sin efterårspragt end ved højsommer.

Det er et eksperiment — endnu ikke endeligt besluttet for 1959; men bliver det realiseret allerede næste år, håber vi, at medlemmer, som ønsker årsfesten opretholdt i det hele taget, møder op, så vi kan drøfte den fremtidige placering. I øvrigt hører vi gerne nu efter årsskriftets udsendelse medlemmers mening om forslaget.

Bestyrelsen.

GLÆD dig ikke,
når din fjende falder.
Snubler han,
så ræk ham straks din hånd.
Ved du, ven,
når døden på dig kalder?
Ved du, når det brister,
livets bånd?

Erik Munch.

Lys og liv — de hører sammen
— kim og næring i et frø —.
Åndens lys er fjederhammen
for et liv, som ej kan dø.

FAGER at skue den vældige
styrer sin vælige hest.
Langmodighed vandrer i støvet,
men er dog alligevel bedst.

KLOG er den mand, der tier;
husk det i vredens stund.
Lad ikke det onde besmitte
din tanke, dit sind, din mund.

Hovmod går foran ulykke,
og stolthed går foran fald.
Husk, at det fagreste smykke
er ydmyghed i dit kald.

BEKYMRING i mandens hjerte
nedbøjer det lyse sind;
men husk, at et godt ord varmer
og lukker glæden ind.

HELLERE herre end slave;
hellere frimand end træl.
Hvis du har levet livet,
så har du mærket det selv.

Erik Munch.

Af skolens dagbog

Skoleåret 1957-58

1957

¹²/₈ Skolen begyndte med 523 elever — det hidtil største antal. Skolens åbning skete efter traditionerne, og 9. kl. nedlagde en krans ved stifterens mindesten. Skolebestyreren udtalte ønsket om et skoleår til gavn og glæde for elever og skole.

¹⁹/₈ Skolebestyrer Erik Munch har i dag virket som lærer ved skolen i 40 år.

¹³/₉ Sammenslutningen af lærerkredse i Randers amt afholdt instruktionskursus i dansk og religion på Ryomgård realskole fra kl. 10 til 16 under ledelse af amtsskolekonsulenten for Randers amt.

⁸/₁₀ Skolens stifters 72-års fødselsdag.

¹⁰/₁₀ Et udvalgt hold fra Allingåbro realskole kæmpede mod et hold fra Ryomgård realskole. Sidstnævnte vandt 7—1.

¹⁴/₁₀—¹⁹/₁₀ Efterårsferie. Begge dage incl.

¹⁶/₁₀ Skolens medstifter, viceskoleinspektør Holden Dall, Århus, fylder 70 år.

¹⁷/₁₀ Efter anmodning af sognerådsformanden afholdtes der et møde på skolens kontor vedrørende skolens samarbejde med det kommunale skolevæsen efter den nye skoleordning.

Til stede var:

fra sognerådet: Sognerådsformand Løgstrup Knudsen

Tømrer Valdemar Petersen

fra skolekommissionen: Formanden, pastor Andersen

Gårdejer Jacobsen, Koed

fra amtet: Amtsskolekonsulenten

Amtsfuldmægtigen

fra lærerrådet: Førstelærer Erik Jørgensen, Marie Magdalene

Førstelærer Hans Lindeberg Madsen, Pindstrup

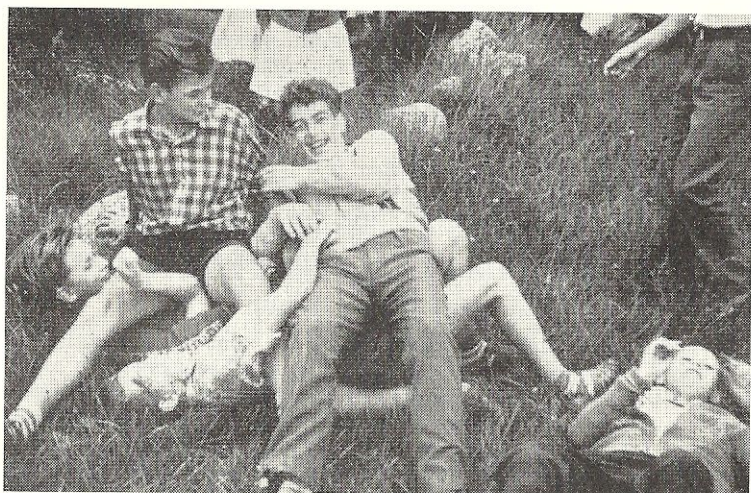
fra realskolen: Skolebestyrer Erik Munch

Viceskoleinspektør S. Vester-Petersen

Skolens sekretær og lærerrepræsentant, overlærer

Th. Weiner.

Ordningen blev sådan, at der skal bygges en syvklasset skole i Marie Magdalene, Attrup skole nedlægges, Koed skole gøres til forskole. — Eksamensordningen blev, at de børn, der skal have eksamen, sendes til Ryomgård realskole, hvor de forberedes i mindst tre år, og hvorfra de så dimitteres i henhold til den forventede nye lov.

På bakken den første dag efter sommerferien

Foto: K. Basse Kristensen

- ^{15/10-15/11} Den asiatiske influenza rasede på skolen. 182 elever og 4 lærere var angrebet. Skolen havde ikke lukket; men de hårdest medtagne klasser havde fri.
- ^{21/12} Skolens julefest forløb efter de bedste mønstre. Der var godt 1000 børn. 9. kl. opførte scener af Genboerne, og der forevistes film. — Alt klappede, som det skulle.

1958

- ^{7/1} Skolens fødselsdag; den fylder i år 45 år. Skolen lukket på grund af snefog.
- ^{10/2} Skolen lukket på grund af snefog.
- ^{11/2} Skolen lukket på grund af snefog.
- ^{17/2} Fastelavnsferie.
- ^{14/4} Skolen fri i anledning af prinsesse Margrethes 18-års fødselsdag.
- ^{6/5} Skriftlig eksamen begynder.
- ^{21/6} Alm. forberedelseseksamen sluttet. Der indstilledes 70 elever, der alle bestod. 12 elever fik udmærkelse. 2 bestod med rent ug.
- ^{24/6} Årsafslutningen havde samlet mange mennesker, og vejret var godt, indtil middag; da styrtede regnen ned. Translokationen foregik derfor i foredragssalen, og denne var stopfuld af folk. Fra forældrekredsen talte proprietær Hove-Nielsen, Ny Ryomgård.
- ^{6/7} Elevforeningsfest. Taler var redaktør Larsen-Ledet, Århus, der her holdt sin sidste offentlige tale. Få dage derefter døde han i Sønderborg på rejse til Holland.

Personalia

Årets nye studenter:

Birte Svellø, Mørke, årg. 1956; Jonna Veje Rasmussen, Pindstrup, årg. 1956; Margit Vester-Petersen, Ryomgård, årg. 1955; Flemming Madsen, Hornslet, årg. 1955; Hans Oluf Madsen, Skafføgård, Mørke, årg. 1955.

Andre eksaminer:

Bent Steffensen (handelsmedhjælpereksamen, udm., manufakturh. Folmer Mors, Grenå); John Juul Eriksen, handelsmedhjælpereksamen, udm., købm. Carl Sørensens efft., Ryomgård); Else Elmer (handelsmedhjælpereksamen, Mosebruget, Pindstrup); Hanne Christensen (handelsmedhjælpereksamen, Mosebruget, Pindstrup); Ruth Hansen (handelsmedhjælpereksamen, udm., Kommunekontoret, Ryomgård); Per Quist Pedersen (handelsmedhjælpereksamen, S. C. Sørensen, Randers); Judy Nielsen (handelsmedhjælpereksamen, Manufakturhuset, Ryomgård); Poul Thomsen (handelsmedhjælpereksamen, ekviperingshandler Breinegaard, Kolind); Ellen Balle, Nimtofte apotek (lærereksamen); Bente Boes, Tøstrup (lærereksamen); Frantz Erik Lange, Rønde (tidl. vikar ved R. R., lærereksamen); Niels Lind Andersen, Ramten (dyrlægeeksamen); Kirsten Mariussen, Tårup pr. Auning (tresproglig korrespondenteksamen); Frits Andersen, Gjerrild (ingeniør-eksamen); Astrid Bilde Andersen, Andelsbanken, Grenå (bankeeksamen); Helle Keiser, Banken for Kolind og Omegn (bankeeksamen); Steen Reffstrup, Banken for Kolind og Omegn (bankeeksamen); Orla Jensen, »Sødal«, Gjerrild (bygningskonstruktøreksamen).

Stipendier:

Bent Steffensen og John Juul Eriksen har af Tuborgfondet som belønning af deres handelsskoleeksamen fået tildelt stipendium til et 14-dages studieophold i London og Irland. Turen foregik pr. flyvemaskine.

Karen Vestergaard Kristensen, Hemmed pr. Glæsborg, har af Foreningen Norden fået tildelt stipendium til højskoleophold på Gudbrandsdalens fylkesskole, Norge, for vinteren 1958-59.

Runde år:

Den 14. september 1958 fyldte fru Munch 65 år.

Den 6. september 1958 fyldte hr. Magnusson 80 år.

Den 19. august havde hr. overlærer Dynesen 40-års jubilæum som lærer ved Ryomgård realskole.

Udnævnelser:

Lærerinde fru C. Nielsen er fra 1. august 1958 udnævnt til overlærer.

Fritidshjemslærerinde, frk. Søster Boysen (årg. 1932) er udnævnt til leder af et fritidshjem i Fredericia.

Ægteskab er indgået af:

Kirsten Jensen, Mørke (årg. 1952) med direktør Kornerup, Århus.
Grethe Brøgger, Auning (årg. 1951) med ekspedient Erling Mikkelsen.
Margit Andersen, Kbh. (årg. 1948) med cand. mag. C. Johan Elhauge, Kbh.
Elli Hald, Ryomgård (årg. 1950) med assurandør Jørgen Kocktved, Frederikshavn.
Inge Rank, Ryomgård (årg. 1954) med kontorass. Kaj Jensen, Ryomgård.
Bodil Bjerre, Koed (årg. 1954) med elektriker Frede Meyer, Kolind.
Hanne Nielsen, Ryomgård (årg. 1955) med Sven Hove-Nielsen, Ny Ryomgård (årg. 1953).
Else Lilian Sørensen, Ryomgård (årg. 1954) med Ernst Fruerlund.

Elevforeningen gratulerer!

*Jeg sender elevforeningens bestyrelse
og medlemmer min bedste tak for den
smukke opmærksomhed, som blev vist
mig på min 65 års fødselsdag*

Dagmar Munch

Gaver og legater

Skolebestyrer Axel Munchs friplads og boghandler L. Vixøs boglegat søgtes af 4. Fripladsen tildeltes Orla Pedersen, Mårup pr. Kolind.

Foreningen har modtaget til uddeling:

Skolebestyrer Axel Munchs mindelegat.
Anonymt: 2 bøger.
Anonymt: 55 kr. til indkøb af bøger.
Boghandler L. Vixø: 1 bog.

Foreningen sender sin bedste tak til giverne!

Ved translokationen uddeltes følgende præmier:

Kirsten Vester-Petersen: Axel Munchs mindelegat.
Alice Bech Adamsen: Flidspræmie fra anonym giver.
Else Sørensen: Flidspræmie fra anonym giver.
Eva Jensen: Boghandler Vixøs flidspræmie.
Lis Jacobsen: Elevforeningens flidspræmie.
Kirsten Pedersen: Elevforeningens flidspræmie.
Jens Johan Mikkelsen: Elevforeningens flidspræmie.

Ved vidnesbyrduddelingen i juni modtog følgende elever hver en bog:

Carl Johan Mortensen (8b)	Herluf Christensen (5c)
Birte Eskelund (7b)	Ilse Greve (4)
Ellen Nielsen (7b)	Bente Eriksen (4)
Karin Nielsen (7b)	Lizanne Hansen (4)
Ingrid Søgaard Sørensen (7c)	Ingrid Vester-Petersen (2)
Bente Sørensen (6b)	

Nye medlemmer 1958

Lise Aagaard, Præsteboligen, Gjerrild.
Gunnar Borum, Ramten.
Svend Carlsen, Drasbeksgade 1, Kolind.
Hanne Bisgaard Christensen, Uggelhuse.
Steen Lunddal Christensen, Thorsager st.
Kirsten Hove-Nielsen, Ny Ryomgaard, Ryomgård.
Henning Secher Jørgensen, Løgten st.
Kirsten Jørgensen, Kapelvej 1, Kolind.
Knud Jensen Knold, Østergaard, Gjerrild.
Ib Kristensen, Bendstrup, Mørke.
Ellinor Lysgaard, Nimtofte.
Christian Matthesen, Skovvej, Ryomgård.
Karsten Møller, Drasbeksgade 9, Kolind.
Inge Nielsen, Bredgade 22, Kolind.

Olaf Hauge Nielsen, H. C. Andersensvej 2, Kolind.
Erling Olesen, Cementstøberiet, Ørum, Djurs.
Henning Pedersen, Skovvej 19, Ryomgård.
Lillian Poulsen, Møllevangen, Auning.
Lene Galt Sørensen, Vestergade 9, Kolind.
Kirsten Vester-Petersen, Solbakken, Ryomgård.

Inge Marie Andersen, Stokkebro pr. Gjerrild.
Jens Peter Andersen, Benzonslyst pr. Voldby.
Kirsten Marie Andersen, Gjerrild.
Birgit Jacobsen, Astrup pr. Ryomgård.
Birthe Jensen, Mørke st.
Hanne Lassen, Lykkegaard, Gjerrild.
Ilse Lassen, Kolind.
Jens Johan Mikkelsen, Markedsgade 2, Ryomgård.
Karen Mikkelsen, Gl. Skole, Kolind.
Jørgen Nielsen, H. C. Andersensvej, Kolind.
Ingrid Nygaard, Dagstrup pr. Mørke.
Lis Olesen, Marie Magdalene pr. Ryomgård.
Kirsten Tove Pedersen, Marie Magdalene pr. Ryomgård.
Inger Johnsen Rasmussen, Tjerrild pr. Ryomgård.
Inge Siig, Bøjstrup pr. Ryomgård.
Else Sørensen, Storegade 10, Ryomgård.
Signe Toft, Bøjen pr. Mørke.

Villy Andersen, Ramten.
Ruth Bilde, Karlby pr. Voldby.
Inge Bjerre, Pindstrup.
Bente Gram, Brunmose pr. Auning.
Lissy Henriksen, Laen pr. Glæsborg.
Inge Holm, Segalt pr. Løgten.
Lis Jacobsen, Koed pr. Kolind.
Eva Jensen, »Skovly«, Pindstrup.
Bent Erik Jeppesen, Mørke.
Gunild Justensen, Kni pr. Ørum.
Bent Jørgensen, Lindeallé, Auning.
Tove Ljungberg Jørgensen, Syv Veje, pr. Mørke.
Ellen Christel Kahr, Nimtofte.
Henny Munk, Kolindbro pr. Kolind.
Jørgen Nielsen, Strandvejen 388, Espergærde.
Preben Nielsen, Pindstrup.
Ernst Olesen, Nørregade 5a, Auning.
Aase Terndrup Pedersen, Vestergade 43, Auning.
Tove Jelle Pedersen, Sundby pr. Kolind.
Erik Petersen, malerm. A. Petersen, Gjerrild.
Bente Nørregaard Rasmussen, Ommestrup pr. Mørke.
Else Marie Sørensen, Koed pr. Kolind.
Kurt Sørensen, Thorsager.
Hans Jørn Thomsen, Pindstrup.

Alle valg var genvalg!

Med denne overskrift er generalforsamlingen i juli karakteriseret. Ingen sindsoprivende debatter, ingen paladsrevolution. Kontingentet vedtoges uændret for næste år. Bestyrelsen takker for den tillid, genvalg år efter år vel må være udtryk for.

Også konstitueringen er uforandret:

K. Basse Kristensen, formand,
fru Annegrethe Nielsen, kasserer,
A. Eriksen, redaktør,
frk. Birgit Jensen, sekretær,
fru Bitten Bøje,
K. Mejnecke-Madsen,
Jørgen Hansen.
Revisorer: K. Vester-Petersen og Jens Jacobsen.

Adresseforandringer bedes meddelt sekretæren, frk. Birgit Jensen, Skolegade 29-31, Århus.

Antal medlemmer pr. 15. oktober: 551.

Følgende jubilæumshold vil blive forsøgt samlet til næste år: 40 år: 1919, 25 år: 1934 og 10 år: 1949. Vi er villige til at hjælpe andre jubilerende årgange.

Vi sender vore medlemmer de bedste jule- og nytårsønsker med tak for 1958.
Bestyrelsen.

Årsoversigt 1. juni 1957– 31. maj 1958

Indtægt:

Girobeholdning	483,00
Kassebeholdning	5,24
Axel Munchs mindelegat	50,00
Kontingent 9. kl. + elevfesten	438,82
Kontingent ialt fra 455 medlemmer	3102,50
Ekstra salg af gamle årsskrifter	75,00
Renter	5,97
	4160,53

Udgift:

Axel Munchs mindelegat	50,00
Flidspræmie	28,50
Sommerfest (foredrag, hotel, musik, gartner, pedel)	477,10
Porto, budpenge, gebyrer	476,11
Annoncer (friplads og sommerfest)	191,80
Kolind Bogtrykkeri	1805,60
Sekretæren	30,00
Tilbagebetalt kontingent	47,00
Ryomgård Boghandel	3,50
Girobeholdning	1025,68
Kassebeholdning	25,24
	4160,53

Status pr. 31. maj 1958

Girobeholdning	1025,68
Kassebeholdning	25,24
Beholdning ialt	1050,92
Beholdning 1958	1050,92
Beholdning 1957	488,24
Overskud	562,68

Åbyhøj, den 12. juni 1958.

Annagrethe Nielsen.

Ovenstående regnskab er revideret og befundet i orden.

Foldby, Hinnerup, den 13. juni 1958.

Randers, den 16. juni 1958.

J. Jacobsen.

K. Vester-Petersen.

God opdragelseslære

Paa Ryomgaard Realskole, som forleden fyldte 45 aar, udtalte skolebestyrer *Erik Munch* ved translokationen i sommer — ifølge elevforeningens aarsskrift — bl. a. følgende:

»... Det er klogt at arrangere sit arbejde saadan, at man kommer let til et resultat; men det er dumt at forsøge at naa resultater uden om arbejdet, for det kan nemlig ikke lade sig gøre. Hvad er der inden for skolevæsenet ikke gjort for at finde metoder, hvorved man paa en nem og legende maade kunne bibringe børn og unge mennesker kundskab. Jeg skal ikke sige noget ondt om disse forsøg; de er blevet gjort i den bedste mening; men det vil jeg sige, at ingen nymodens metode har kunnet hamle op med den gode gamle, der hedder *at lære sine lektier*, hvilket altsaa vil sige *at udføre arbejdet*. I ved det jo godt, for det er jo sket med mange af jer, at I i jeres skoletid har forsøgt at komme let om ved en svær regneopgave — simpelthen ved at skrive den af. *Samvittigheden* skal være i orden med hensyn til arbejdet. Der er dog andet, der ogsaa skal være i orden. Man kan vanskeligt arbejde med et tungt sind, hvis dette tunge sind da skyldes, at man er ked af sit arbejde. En af de største glæder, et menneske har her paa jorden, er *gerningsstedet*. Nu maa man jo ikke forstaa det paa den maade, at alt, hvad der vedrører ens arbejde, skal være en fornøjelse, for saadan er det ikke. Der maa være mange smaating, detaljer, i ens arbejde, som absolut ikke er morsomme, men som man alligevel maa udføre. At man gør det, hører med til den tugt, som man maa underkaste sig for at disciplinere sig selv ...

Vanskeligheder, som overvindes, beforder fliden, og flid er uvurderlig. »Den flittiges haand skal herske, men ladheden skal vorde trælbunden«, siger Salomon, og det er rigtigt. Fliden løser knuderne og bibringer manden hans kunnen, men ingen naar noget ved ikke at bestille noget ...

... selv om man undertiden mister sin selvdisciplin, saa er det alligevel den, der bringer ligevægt i foretagendet, den ligevægt, som er nødvendig for, at man kan udrette noget ...

(Ved Sirach Andersen.)

Gr. Folke. 13-1-58